

НАРОДНИ МУЗЕЈ
02 Бр. 212/1-19
20.03.2019 год
НИШ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ПОСЛОВАЊУ
НАРОДНОГ МУЗЕЈА НИШ ЗА 2018. ГОДИНУ**

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Повећање активности Народног музеја Ниш је последица повећане одговорности ове институције, која надилази регионални карактер. Доминантне активности су заштита и обрада збирки, али и изложбени и други стручне пројекти којима је научној и културној јавности Музеј ставио на увид репрезентативне колекције и збирке матичног фонда. Имајући у виду да је Народни музеј комплексног типа, основна делатност је обухватила сегменте заштите и стручне обраде археолошких збирки, корпус колекција историјске, етнографске и збирке историје уметности, меморијалне збирке Логора на Црвеном крсту, архивског фонда и документацију, и две књижевне - меморијалне збирке Стеван Сремац и Бранко Миљковић, проглашене 2014. за културно добро од великог значаја. Одељење за конзервацију се бавило заштитом угрожених предмета и ревитализовало експонате за изложбене поставке. Због неусловних депоа део музејског фонда је у опасности од пропадања и поред предузимања одговарајућих мера конзерваторско-препараторске заштите. Проблем депоа, са смештајем предмета, стално је присутан у комуникацији са надлежним службама у Граду и улажу се напори да се ово питање трајно реши. Актуелна управа Музеја, на челу са директором Ненадом Спасићем, изнела је начелни предлог да Музеј добије нову зграду, тј. да се планским документом определи квалитетан простор а затим пројектује и сагради задовољавајући објекат, посебно имајући на уму чињеницу да је садашња Управна зграда у Улици Милојка Лешјанина 14 у процесу реституције и враћања првобитном власнику.

Са дефинисаним концептом функционалне музејске зграде и свих функција по музеолошким стандардима, у првој половини 2019. године биће упознато и актуелно градско руководство у својству оснивача институције.

Капитални пројекат у 2018. год. биле су активности у оквиру пројекта *Градови у фокусу*, са циљем свеобухватног уређења археолошког налазишта Медијана и стварање услова за доступност посетиоцима. Пројекат је финансирало Министарство културе и информисања, такође и 2 пројекта у 2017, као претпоставку за квалитетну реализацију поменутог. У 2018. су обављени припремни радови: Израђен пројектни задатак за урбанистички план, израђен пројектни задатак за туристичку презентацију, уређен простор за камену пластику, конзервирани и рестаурирани зидови префурнијума и подница простора испред зграде музеја, поднице испред и унутар Музеја

покривени слојем ризле, заштићен мозаик у Музеју ради несметаних радова на реконструкцији, покривено ПВЦ због штићења мозаика у стубадијуму Б (изложен ветру), уклоњено осушено растиње у дворишту виле са перистилом (после надкривања), уклоњен шут и растиње (5ha) са презент простора.

Стратегијом управе Музеја, од априла месеца започета је реализација четири сталне поставке у току 2018. године, и то: у издвојеном простору - Књижевно-меморијална поставка Стеван Сремац и Бранко Миљковић, стална поставка у згради Музеја на Археолошком локалитету Медијана, стална поставка у Логору на Црвеном крсту и поставка у Галерији Синагога. Поред ових поставки стратешки пројекат је фазна реализација Праисторијског археолошког парка на локалитету Велика Хумска чука. У току 2018. поводом сто година од завршетка Великог рата и пробоја Солунског фронта (1918 – 2018) реализоване су потребне припреме за одржавање Научног скупа у сарадњи са Депарتمانом за историју Филозофског факултета у Нишу, под тематским насловом *Мемоарски записи и ратни дневници о Великом рату*.

1. Преглед реализованих изложбених пројеката 2018.

У току 2018. године одвијала се динамична изложбена активност. Реализовано је укупно петнаест изложби представљених у музејско простору са више хиљада посетилаца, од којих су изложбе *Стална поставка на Логору Црвени Крст* и *Спомен соба С.Сремац-Б.Миљковић*, биле најпосећеније. Такође је, по позиву, Народни музеј изложио репрезентативне предмете из античке и збирке у склопу одржавања међународне конференције ЛИМЕС у галерији САНУ у Београду *Римски Лимес и градови у Србији*. Представљена је Медијана са репликама мермерних и бронзаних скулптура, а током конференције 300 учесника су се упознали са нашим Градом. У првој половини 2018. припремљене су две изложбе са пратећим каталозима које су биле постављене у периоду јануар–фебруар 2018: *Боривоје Стевановић, сликар и академик* (аутор Мара Макарић, виши кустос) и поводом сто четрдесет година ослобођења Ниша од Турака 1878, изложба *Ослобођење Ниша 1878* (аутори Иван Митић, кустос и Бојана Нешић, кустос). Све изложбе су ниже набројане и лични су или партнерски музејски резултат:

1. Боривоје Стевановић, сликар и академик - Народни музеј Ниш
2. Отварање сталне поставке на Логору Црвени Крст - Народни музеј Ниш
3. Ослобођење Ниша 1878. - Народни музеј Ниш

4. Отварање сталне поставке Бранко Миљковић-Стеван Сремац - Народни музеј Ниш
5. Римска вила из Municipiuma Malvesiatiuma - Музеј републике Српске (Бања Лука и Арх. Музеј Римски Миниципиум из Склана)
6. Стрипотека: Првих пола века - свет акционих фигура ретро vs модерно - Стрипарница из Јужног Дарквуда
7. Римски Лимес и градови у Србији - Археолошки институт у Београду
8. Раде Драинац (1899-1943) - Народни музеј Топлице и Народна библиотека Раде Драинац из Прокупља
9. Мој свет слика - Амбасада Словачке
10. И ово је Србија - Огранак САНУ у Нишу
11. Ко је Малвина Хофман - Институт за историју оглашавања
12. Академик Михаило Гавриловић (историчар, архивист, дипломата) - САНУ, Архив у Нишу и Народни музеј Ниш
13. Бележник наредника Александра В. Цветковића из Великог рата (1916-1919) - Народни музеј Ниш
14. Трагом прошлости (Праисторијска налазишта у алексиначкој котлини) - Народни музеј Ниш и Завичајни музеј у Алексинцу
15. Интернирци нишког концентрационог логора у нацистичким логорима Европе (део сталне поставке) - Народни музеј Ниш

2. Издавачка делатност и стручни радови

У овом периоду објављено је пет каталога изложби и припремљен један каталог за штампу изложбе, које ће бити изведена почетком 2019. а припрема се наредни Зборник Музеја, који ће изаћи у задњем кварталу 2019. године. Поводом сто година од завршетка Првог светског рата штампана је публикација тј. ратни дневник *Бележница из Великог рата 1916-1919, наредника Александра В. Цветковића* (Ј. Младеновић). Одељење праисторије припремило је ексклузивну монографију о историјату истраживања и рекогносцирања Алексиначке котлине у сарадњи са Алексиначким музејем и завршена припрема за штампу Зборника радова *Вишеслојно праисторијско насеље Бубањ, ископавања 2008–2014*. Ова публикација, коју је финансијски у потпуности подржало Министарство културе Републике Србије, изаћи ће из штампе 2018. године (Т. Трајковић Филиповић). Одељење археологије је учествовало на годишњој конференцији Балканске мреже музеја (BMN) у Солуну, која је одржана у периоду од 18 до 20. априла. На конференцији је

представљен пројекат реконструкције зграде Музеја на Медијани (В. Црноглавац). Учешће на 14. конференцији AIEMA (Association Internationale pour l'Etude de la Mosaïque Antique), која је одржана у Никозији у периоду од 14-19. октобра 2018. године. На конференцији је представљен мозаик из стибадијума Б, са циљем да се широј стручној јавности прикаже последњи откривени мозаик на Медијани који је јединствен по свом декору, али и да се промовише Константинова вила на Медијани. У сарадњи са огранком САНУ из Ниша организован је циклус предавања о античком Нишу и тим поводом сам одржала предавање на тему „Мозаици Медијане и њихов значај“ у сали Универзитета у Нишу 22. јуна 2018. године. На позив сарадника из Европског кутка у Нишу, а у склопу обележавања године Европског наслеђа, 20. јуна 2018. године сам одржала стручно вођење на археолошком налазишту Медијана, које је било намењено свим заинтересованим грађанима Ниша. Циљ је био да се суграђанима објасни вредност и значај Константинове виле на Медијани. Стручно вођење на Медијани организовано је 7. јула 2018. године, за 30 учесника пројекта *НВО Магија у савременом свету* из Србије, Чешке и Грузије. Они су у оквиру еколошког пројекта били гости Ниша у периоду од 19. до 28.07.2018. године. Том приликом снимљен је и видео материјал који ће бити употребљен за промоцију Медијане. Током једнодневнoг боравка Египатске привредне делегације у Нишу, предвођене амбасадором господином Amr Aljowaily, оджан је састанак у кабинету градоначелника на коме су разматране могућности за културну сарадњу, а потом је организовано стручно вођење на Медијани и у археолошкој сали (26. септембар). За потребе снимања емисије „Моја лепа Србија“ која се емитује на РТС-у, организован је обилазак објекта Музеја уз стручно вођење (септембар 2018. године). Снимљен је промотивни материјал за Медијану од стране Danube Competence Centre (DCC), а у склопу пројекта промоције Римских локалитета дуж Дунавског лимеса (В. Црноглавац). Одељење историје је учествовало на научном скупу *"Војиновићи, Обреновићи, Карађорђевићи"* са радом *"Слом Краљевине Југославије 1941. и англофилска политика кнеза Павла"*, који је одржан 2. септембра у Рачи (Н. Озимић). Учешће на научном скупу 100 година од победе (1918-2018) са радом *"Српски конзулат у Битољу под династијом Обреновића"* који је одржан 18. септембра у Битољу. Учешће на научном скупу Историја медицине и фармације са радом *"Судбине и важност логорских лекара - заточеника логора на Црвеном крсту"*, који је одржан 2. новембра у Зајечару (Н. Озимић).

У оквиру програма размене и едукације кустоса музеја, у Словачком Музеју Кошице, на тромесечном студијском боравку (закљ. са јануаром 2018.) била је Милица Карапанџић, кустос Народног музеја и уједно успоставила будућу сарадњу са Кошицама.

На основу сагледавања укупних активности Народног музеја у 2018. години може се оценити да је стручни састав, као носилац основне програмске делатности очувао динамику својих активности конкретном реализацијом бројних задатака и пројеката, посебно у другој половини 2018. године.

3. ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА ПОСЕТИЛАЦА НАРОДНОГ МУЗЕЈА НИШ У ПЕРИОДУ 2015-2018

ГОДИНА / ОБЈЕКАТ	2015.	2016.	2017.	2018.
ЋЕЛЕ-КУЛА	26434	32076	40787	45554
АРХ. САЛА	11245	11655	13598	17001
МЕДИЈАНА	1115	10648	9691	250
ЛОГОР	13678	17631	20450	22266
СИНАГОГА	7417	8036	6146	5567
ТОТАЛ	59889	80046	90672	92927

Године 2016. забележен је раст од 33,7% / Године 2017. забележен је раст од 13,3% /

Године 2018. забележен је раст од 2,5% / Раст броја посетилаца 2015-2018 је 55.2% /

I ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

1. ОДЕЉЕЊЕ ЗА АРХЕОЛОГИЈУ

1.1. Одељење праисторијске археологије

-У сарадњи Министарства културе и информисања РС. и Народног Музеја у Нишу настављен је рад на пројекту из 2017.године. Реч је о презентацији најновијих истраживања са локалитета Бубањ, кроз публикацију Зборник радова – Вишеслојни праисторијски локалитет Бубањ, ископавања 2008 – 2014 године. Урађене су анализе и кабинетско истраживање, фотографисан је археолошки материјал, текстови су преведени на два страна језика, добијене су рецензије и урађена је лектура и коректура. Штампање Зборника радова предвиђено је у 2019 – 2020. године.

-Настављена су ископавања на локалитету Хумска чука у Селу Хум недалеко од Ниша. На 98 м² пронађено је више различитих археолошких целина (остаци кућа, подница и зидова, јама и др.) У сонди 4 откривена је кућа са подницом од набијене земље и зидовима од дрвене конструкције облепљене блатом у којој је нађен велики број целих посуда, велики жртвеник и много других предмета који су имали функцију како у свакодневной употреби тако и у културне сврхе. Посуде су раскошно украшене, необичних форми и припадају комплексу Бубањ - Салкуци - Криводол, односно старијем енеолиту око (6.300. год. пре нове ере). Од покретног материјала преовлађују налази фрагментованих керамичких посуда, животињских костију и предмета од кости, глачаног и окресаног камена и велики број кремених алатки. Важно је нагласити да је пронађен већи број антропоморфних и зооморфних фигурина, као и врло значајан керамички артефакт: деосуда, вероватно поклопац са реалистичном представом људског лика, изузетно редак примерак. Осим остатака из старијег енеолита, откривени су артефакти из позног енеолита раног и позног бронзаног и гвозденог доба, као и римског периода 4-5 век. Укупно је пронађено 150 предмета од важности (Ц–налази). Издвојено је 140 керамичких фрагмената који су битни за културну и хронолошку детерминацију, а већина ће бити реконструисана (А–налази).

Прикупљено је 20 узорака за различите анализе (палеоботаничке, метода апсолутног одређивања старости, анализе структуре кремених налаза и др. (Е-налази). Начињен је велики број фотографија, цртежа, скица, културних слојева и профила, целина и објеката. Урађена је флотација (влажно просејавање земље), тако да ће одређеним методама: палеоботаничким и радиометријским анализама бити добијени значајни подаци о друштвено економском и технолошком развоју становника са локалитета Велика Хумска чука. У затварању финансијске конструкције овог пројекта учествују: Министарство културе и информисања РС, Град Ниш и Општина Црвени Крст у Нишу.

- И ове 2018. године настављена је археолошка проспекција нишке, алексиначке и сокобањске Општине. Овај пројекат ради се у договору са Археолошким институтом у Београду, а у складу са интересима Народног музеја у Нишу. То је један од неструктивних начина прикупљања матерјала, али врло битан за богаћење збирке и лоцирање нових локалитета. У овој кампањи екипа се фокусира на прикупљање података теренским истраживањем и обраду пронађеног матерјала. Највећи акценат је био усмерен на оближње тречне терасе између Трупала и Дражевца и појединих градинских локација у залеђу. Лоцирано је 14 налазишта која се могу сматрати археолошким локалитетима, а још 4 налазишта која су евидентирана прошле године поново су обилажена. Направљен је већи број фотографија од којих је 38 уврштено у документацију. Обрађен је сав пронађени археолошки материјал (цртање, фотографисање, детаљни опис и хронолошко опредељење инвентарисаних предмета).

-Рађено је на одвајању археолошког матерјала и делу припреме за публикување налаза са локалитета Вртиште, Велика чесма у селу Вртиште.

-У сарадњи са Завичајним музејом у Алексинцу објављена је Монографија „Праисторијска налазишта у алексиначкој котлини – евиденција и ревизија старих података“. У Центру за културу и уметност промоцијом наведене публикације и изложбом Траговима прошлости, презентован је археолошки материјал који је објављен у Монографији а део је нишког и алексиначког Музеја и приватне колекције. Општина Алексинац ауторима наведене Монографије доделила је награду за изузетан допринос у култури и историји Алексиначке котлине.

- Монографија и изложба на исти начин презентоване су и у Нишу у музејско Галерији Синагога. Том приликом објављен је и Каталог, дела изложеног археолошког материјала.

1.2. Одсек за антику

• ПРОЈЕКАТ „ГРАДОВИ У ФОКУСУ“

Приоритет мог рада у 2018. години биле су активности у склопу пројекта „Градови у фокусу“, са циљем свеобухватног уређења археолошког налазишта Медијана и стварања услова за доступност посетиоцима. Пројекат је финансирало Министарство културе и информисања. У 2018. години су обављени припремни радови, док се пуна реализација очекује у 2019. години. Сходно пројектним задацима, обављене су следеће активности:

- Израђен је пројектни задатак за урбанистички план Медијане (достављен је Урбанистичком заводу из Ниша на даљу реализацију),
- Израђен је пројектни задатак за туристичку презентацију Медијане (достављен Заводу за заштиту споменика културе из Ниша на даљу реализацију),
- Уређен је простор у коме су изложени остаци камене пластике на Медијани,
- Обављена је конзервација и рестаурација зидова, префурнијума и подница у просторијама испред зграде Музеја на Медијани,
- Поднице просторија испред Музеја, као и простор унутар Музеја, око мозаика, заштићени су и покривени слојем декоративне ризле,
- Заштићен је подни мозаик унутар Музеја, како би се створили услови за несметане грађевинске радове на реконструкцији,
- Постављен је нови пвц покривач ради заштите мозаика у стубадијуму Б, који се често девастира услед изложености ветру,
- Уклоњено је декоративно растиње које се налазило на простору унутрашњег дворишта виле са перистилом, јер се осушило након изградње заштитне конструкције

- Обављено је уклањање шута и растиња са простора који ће бити презентован посетиоцима (5 хектара).
- **СТРУЧНА ОБРАДА ПРЕДМЕТА И НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД**
 - Рад на пројекту „*Корпус античког градитељског наслеђа у Србији – Константинова вила на Медијани*“ у сарадњи са Архитектонским факултетом из Београда, који је носилац овог пројекта. Пројекат је финансиран средствима Министарства културе и информисања. У склопу овог пројекта извршено је фотографисање скулптура и камене пластике са Медијане, као и фотографисање мозаика у стибацијуму А и Б, а потом је материјал обрађен и израђена дигитална документација.
 - У складу са препорукама Министарства културе и информисања, започет је рад на дигитализацији предмета из збирки Рим и Византија у програму ИМС. Израђено је 115 дигиталних картона предмета који се налазе на сталној поставци у археолошкој сали.
 - Реконструисани панели са фрескама из собе w-24 су стручно обрађени и спремљени за излагање у музеју на Медијани.
 - Припремљен је и обрађен дигитални материјал (62 скениране јединице) за промоцију археолошког налазишта Медијана, постављањем на платформу <https://artsandculture.google.com/> у складу са уговором који је закључило Министарство културе и информисања са Google Cultural Institute.
 - Извршен је одабир материјала и пружена стручна помоћ др Ортолф Харл-ом приликом фотографисања римских епиграфских споменика из Музеја, а ради постављања на платформу www.lupa.at. Пројекат LUPA има за циљ формирање дигиталне базе података о епиграфским споменицима из Европе, и до сада је постављено преко 27.800 споменика. На овај начин ће и споменици из Ниша бити доступни свим корисницима платформе. Пројекат се реализује у сарадњи са Аустријском академијом Наука.
 - Успостављена је сарадња са грађевинско-архитектонским факултетом из Ниша, за потребе реализације пројекта осматрања температурог режима заштитне конструкције изнад виле са перистилом на Медијани. Циљ је да се стручним мерењима и анализом резултата дође до података о узроцима појаве кондензације и затим изнађе адекватно решење овог проблема.

- Потписан је уговор о сарадњи са Универзитетом Метрополитен у циљу израде визуелног идентитета археолошког налазишта Медијана.

- **ИЗЛОЖБЕНЕ АКТИВНОСТИ**

- Изложба у Аквилеји (Италија): *„Блага и цареви – раскош римске Србије“*, која је договорена у склопу међународне сарадње, а под покровитељством Министарства културе и информисања, одржана је у периоду од 10. марта до 3. јуна 2018. године. На изложби је представљена културна баштина римског Ниша и изложене су четири скулптуре.
- Изложба у галерији САНУ у Београду: *„Римски Лимес и градови у Србији“*, организована је у склопу одржавања међународне конференције ЛИМЕС, у периоду од 15. августа до 10. септембра 2018. године. На позив организатора – Археолошког института из Београда, на изложби је представљено археолошко налазиште Медијана и изложене су реплике мермерних и бронзаних скулптура из античке збирке.

Током одржавања конференције, учесници (300) су имали једнодневни излет у Ниш (8. септембра) и том приликом је одржано стручно вођење на Медијани, у археолошкој сали и на простору Тврђаве, а потом је у Градској кући приређен пријем.

- **УЧЕШЋЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА, СТРУЧНА ПРЕДАВАЊА И ВОЂЕЊА**

- Учешће на годишњој конференцији Балканске мреже музеја (BMN) у Солуну, која је одржана у периоду од 18 до 20. априла. На конференцији је представљен пројекат реконструкције зграде Музеја на Медијани.
- Учешће на 14. конференцији AIEMA (Association Internationale pour l'Etude de la Mosaïque Antique), која је одржана у Никозији у периоду од 14-19. октобра 2018. године. На конференцији је представљен мозаик из стибадијума Б, са циљем да се широј стручној јавности прикаже последњи откривени мозаик на Медијани који је јединствен по свом декору, али и да се промовише Константинова вила на Медијани.
- У сарадњи са огранком САНУ из Ниша организован је циклус предавања о античком Нишу и тим поводом сам одржала предавање на тему *„Мозаици Медијане и њихов значај“* у сали Универзитета у Нишу 22. јуна 2018. године.

- На позив сарадника из Европског кутка у Нишу, а у склопу обележавања године Европског наслеђа, 20. јуна 2018. године сам одржала стручно вођење на археолошком налазишту Медијана, које је било намењено свим заинтересованим грађанима Ниша. Циљ је био да се суграђанима објасни вредност и значај Константинове виле на Медијани.
- Стручно вођење на Медијани организовано је 7. јула 2018. године, за 30 учесника пројекта *НВО Магија у савременом свету* из Србије, Чешке и Грузије. Они су у оквиру еколошког пројекта били гости Ниша у периоду од 19. до 28. 7. 2018. године. Том приликом снимљен је и видео материјал који ће бити употребљен за промоцију Медијане.
- Током једнодневног боравка Египатске привредне делегације у Нишу, предвођене амбасадором господином Amr Aljowaily, оджан је састанак у кабинету градоначелника на коме су разматране могућности за културну сарадњу, а потом је организовано стручно вођење на Медијани и у археолошкој сали (26. септембар).
- За потребе снимања емисије „Моја лепа Србија“ која се емитује на РТС-у, организован је обилазак објеката Музеја уз стручно вођење (септембар 2018. године).
- Снимљен је промотивни материјал за Медијану од стране Danube Competence Centre (DCC), а у склопу пројекта промоције Римских локалитета дуж Дунавског лимеса.
- **САРАДЊА СА ДРУГИМ МУЗЕЈИМА**
У току 2018. године потписан је протокол о сарадњи са ЈУ Музеј Републике Српке из Бањалуке, и организовано гостовање изложбе „Римска вила из Municipium Malvesiatium у Скеланима“.

НАПОМЕНА:

Дана 18. маја 2018. године именована сам за помоћника директора Музеја, што је подразумевало да у наредном периоду обављам низ активности на организацији и реализацији послова из стручне области. Као најважније издвајам:

- Кординацију послова око пописа и поделе историјских збирки,
- Кординација послова на реализацији гостујућих изложби,

- Организовање рада водичке службе уважавајући критике и захтеве који су упућени од стране кабинета градоначелника,
- Кореспонденција са стручним лицем из Председништва Србије, ради организовања послова на припреми и транспорту слике Паје Јовановић,
- Подношење документације за добијање ознаке европске године културног наслеђа за активности које је спровео Музеј у Ноћи истраживача, а за шта је добијена Захвалница од стране Министарства културе и информисања.

1.3. Одсек за средњи век

Као што је у програму и наведено, главни циљ средњовековног одељења јесте представљање археолошке грађе, превасходно материјала који се везује за ратна дејства, како кроз објављивање у научним часописима, тако и кроз разне радионице, вођења и предавања.

Што се тиче објављивања грађе у научним часописима, у *Зборнику Народног музеја Ниш* бр. 25 изаћи ће чланак под именом „Прилог проучавању средњовековног дефанзивног наоружања”. У овој години није било исцртавања предмета јер није било потребе за тим. Предмети су углавном били фотографисани, што за потребе чланка, што за слање другим колегама и институцијама. Мачеви (три комада) су предати у марту конзерваторско-препараторском одељењу на конзервацију. Након завршетка конзервације, мачеви ће бити фотографисани. Текући послови обухватили су и обраду предмета из збирке путем дигитализације и уношења података у програм ИМУС. Пошто је било проблема са мрежом и самим програмом, са уношењем се кренуло половином новембра и до сада су углавном унешени сви предмети који се налазе на сталној поставци у Археолошкој сали.

Ове године научни скуп у Лесковцу под називом „Културна баштина југа Србије” није одржан, самим тим није било ни реферата, а ни чланка везаног за овај скуп. Чланак за *Зборник Завичајног музеја Алексинац „Карацић”* није послат јер је музеј престао да постоји, тачније, припојен је Културном центру Алексинац и није било сигурно да ли ће зборник за ову годину у том тренутку изаћи.

Што се тиче стручне литературе, боравак у Београду није био потребан јер се литература која је била потребна кустосу могла наћи у нашој

библиотеци. Присуствовање Српском археолошком друштву, као и средњовековној секцији није било могуће због приватних обавеза. Кустос је преко целе године држао online предавања о средњовековном оружју преко Skype технологије. У јуну су одржане радионице са стручњацима из Француске, тачније из Арла у оквиру области културног наслеђа и управљање њиме. У новембру је одржана Ноћ истраживача где је кустос заједно са конзерватором Драганом Ишљамовић одржао предавање на тему „Оружје које спаја, а не раздваја”.

Што се тиче археолошких истраживања кустос ове године није узео учешћа на локалитету „Велика Хумска чука”, али јесте на локалитету „Градско поље – грађевина са октогоном” у периоду од 13.9. до 28. 9. 2018. године, с тим да је неколико дана пре почетка терена кустос учествовао у припремама и после завршетка терена у рашчишћавању и премештању материјала, опреме и сређивању документације. Рад се састојао у обављању следећих свакодневних послова:

- вођењу радова у археолошком квадрату А4,
- писању теренског дневника,
- обради једног дела покретних налаза (нарочито С и Е налаза) и
- праћењу израде техничке и фото-документације.

У октобру је кустос провео две недеље на локалитету Медијана пратећи раднике који су насипавали простор око, и унутар зграде Музеја, прво земљом, а затим и ризлом.

Текући послови обухватили су и сарадњу са колегама из других установа. Народној библиотеци у Куршумлији послате су фотографије предмета који су пронађени на територији Куршумлије, тачније у рушевинама цркве Св. Николе. Такође је фотографисан процесијски крст и те фотографије послате професору Перици Шпехару са Филозофског факултета у Београду, као и подаци који се тичу самог крста.

Ове године је акценат стављен и на сарадњу са медијима. Кустос је током целе године радио прилоге са различитим телевизијама, али и учествовао у документарцу за емисију „Наша лепа Србија”. Вођене су и важније посете и по потреби рађени интервјуи са ђацима основних школа из Ниша. У септембру су Ниш и Медијану посетили археолози који су били на Лимес конгресу који се одржавао на локалитету Виминацијум.

У овој години није преузимања материјала, као ни откупа предмета. Предмети су доношени на процену, али није било материјала за откуп јер се ради о предметима који немају јасан контекст проналаска. У децембру се

приступило писању рада за Зборник Народног музеја Ниш бр. 26. Финални наслов ће бити накнадно дефинисан, али се свакако ради о оружју на мотки. Кустос је такође, у периоду од 4.12. до 27.12.2018. године учествовао у попису као председник Комисије за приновљене предмете у музејским збиркама.

2. ОДЕЉЕЊЕ ЗА НУМИЗМАТИКУ И ЕПИГРАФИКУ

Током 2018. године радио сам на:

- Попуњавању и дигитализацији 217 картона у програму IMUS.
- Заштитна конструкција за епиграфске споменике је завршена и лакши делови споменика и архитект. пластике постављени су у горњем делу конструкције док је за следећу годину предвиђено систематско прикупљање и распоређивање преосталих епиграфских споменика који се налазе у галерији Археолошке сале и делом на Арх. налазишту Медијана. Такође, потребно је стручно фотографисање епиграфских споменика.
- Прикупљао сам документацију и литературу и радио на обради новца из збирке Новца новијег доба за предстојећу изложбу Новац Краљевине Југославије у НМН у 2019. години где ће бити представљен новац који је био у оптицају приликом формирања Краљевине Југославије до II св. рата.
- Стручно вођење високих званица приликом најављених посета објектима НМН

3. ОДЕЉЕЊЕ ЕТНОЛОГИЈЕ

Изложбене активности

- Учешће на изложби „Ослобођење Ниша“ кроз припрему и уступање 20 предмета из одељења етнологије, од чега 3 комплета ношње, као и уступање фото документације одељења на коришћење за потребе изложбе.

- Учешће на отварању сталне поставке Бранко Миљковић и Стеван Сремац кроз припрему и уступање 12 предмета, од чега 2 комплета ношње. Предмети ће трајно бити изложени на сталној поставци.
- Изложба накита планирана за децембар 2018. није реализована. Иако су активности везане за остваривање овог циља предузимане : око половине предмета из збирке накита је поново обрађено (близу 400 предмета), велики део предмета је препакован и смештен на одговарајући начин, у току је рад са инвентарним бројевима на предметима, прикупљена литература ; нисам успела да те активности приведем крају. Делом је за то заслужна погрешна процена о времену које је неопходно да се предмети разврстају, обраде, преместе, препакују и припреме и као резултат тога реализује изложба, а делом чињеница да сам остала једини етнолог у Музеју и самим тим преузела већи обим посла него што је до сада био случај (пре свега односи се на стручни рад према другим институцијама, организацијама, удружењима и заинтересованим појединцима).

Стручни рад

Давање стручног мишљења, савета и стручна сарадња и усавршавање:

- У јануару 2018. године завршила сам стручно усавршавање у Источнословачком музеју у Кошицама (о стручном боравку постоји засебан извештај). Овај боравак резултирао је и посетом заменика директора Источнословачког музеја нашем музеју у мају 2018. и успостављању основа за сарадњу двеју институција. Током читаве године одржавала сам кореспонденцију са ИСМ и почасним конзулатом Словачке у Нишу, као и са амбасадом Словачке поводом изложбе уметника Милослава Дворака у нашем музеју. Музеј су посетиле и колеге кустоси из ИСМ и музеја из Чешке, којима сам била домаћин.
- Академски фолклорни ансамбл „ОРО“ за годишњи свечани концерт у Дому војске
- Народни музеј Ваљево – свадбени обичаји нишког краја
- Народни музеј Чачак – по пројекту нематеријалног културног наслеђа везано за посластичару „Пеливан“ у Нишу
- Дневне новине „Блиц“ – о Крсној слави

- Радио Епархије Нишке – о одељењу етнологије и етнолошким фонovima Музеја
- Упућивање на литературу и уступање скенова за докторски рад о Ромима колеги са Сорбоне
- Посета делегације Кинеског националног музеја етнологије
- Предавања у организацији огранка САНУ у Нишу из области фолклористике
- Филозофски факултет Ниш – о истраживању традиционалног усменог наслеђа

Редовне и друге активности :

- ИПА пројекат – одржавање резултата пројекта „Виртуелни музеј“ ; као администратор вршила сам промене и допуне на сајту и обезбеђивала информације на захтев канцеларије за ИПА прекограничну сарадњу ; радионица у организацији ИПА
- ИМУС програм – 27 унетих предмета
- Предлог за премештај предмета у одељење историје –издвајање колекције прибора за пушење, фотографија, оружја у ексел програму које до сада није било рађено и самим тим пребројавање предмета по тим збиркама. На тај начин су предмети де факто разврстани и пребројани према инвентарним књигама. Такође су издвојени предмети који се везују за Обреновиће.
- Као члан редакције Зборника упутила сам позив за учешће колегама етнологима и музеолозима
- Учесће на састанцима Музејског друштва Србије са објављеним радом у часопису „Музеји“ о доброј пракси пројекта „Виртуелни музеј“
- Редовно одржавање депоа на Логору и Водоводу : органозована ветрења, чишћења и друге редовне активности
- Са препараторским одељењем предузете су активности физичког разврставања предмета који су отписани или нису уписани у инвентарне књиге
- 6 дежурстава на Логору и у Археолошкој Сали

4. ОДЕЉЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

I

1. ИЗЛОЖБЕНА АКТИВНОСТ

- Поводом обележавања 140 година од ослобођења од Турака сарадња на припремању и поставци изложбе „Ослобођење Ниша 1878.године“.
Стручна подршка и рецензија за сталну поставку у логору на Црвеном крсту.

2. ОБРАДА МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

- Попис и нова подела историјске збирке на периоде.

3. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

- Поводом обележавања стогодишњице завршетка Првог светског рата и пробоја Солунског фронта, у просторијама зграде Универзитета организован је научни скуп са међународним учешћем „Велики рат 1914-1918. у мемоарима и ратним дневницима.“
Рецензија стручног рада за звање виши кустос колеги из Народног музеја у Крушевцу.
Рецензија књиге „Бележник из Великог рата“ аутора Јована Младеновића и Немање Нешића.

4. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

- Организовање свечане Скупштине музејског друштва Србије поводом међународног дана музеја 18. маја у Ваљеву, на којој су додељене награде Михајло Валтровић.
- Учесће у раду Извршног одбора Музејског друштва Србије.
- Учесће у раду редакције часописа *Музеји*.

- Сарадња са Матицом српском из Новог Сада на писању биографија за Српски биографски речник.
- Рад у комисији за откуп и процену музејских предмета.
- Рад у редакцији музеја на пословима секретара редакције.
- Дежурства и вођење посета у логору на Црвеном крсту.
- Сарадња са другим музејима и сродним институцијама.

II

Изложбене активности:

„Ослобођења Ниша 1878. године“

Поводом 140 година од ослобођења Ниша од Турака, организована је изложба *„Ослобођење Ниша 1878. године“*. Ова активност реализована је са кустосом Бојаном Нешић. Изложба је отворена 26. марта 2018. године у галерији Синагога. Од почетка 2018. године па до отварања, радило се на припреми изложбе. У том периоду рађена је припрема за штампу изложбених паноа и каталога, фотографисање предмета и конзерваторско-препараторски третман музејских предмета. Такође, у наведеном периоду вршена је стална координација са штампаријом (Свен) око поштовања рокова и квалитета извршених услуга.

Изложба *„Ослобођење Ниша 1878 године“* у галерији Синагога била је постављена до 20. маја 2018. године. По евиденцији, изложбу је посетило укупно 2167 посетилаца и то: марта 494 посета; априла 612 посета; маја 367 посета; Током XIV Европске Ноћи музеја, 19. маја 2018 године, изложбу је посетило 694 људи.

Током трајања изложбе одражана су стручна вођења кроз изложбу.

Саставни део ове изложбе био је каталог, под називом *„Ослобођење Ниша 1878 године“*, штампан у 500 примерака. На крају 2018. године бројно стање каталога у магацину је 226 примерака.

Конкурс министарства културе и информисања Владе Републике Србије

Пројекат: „Велики рат 1914-1918 у мемоарима и ратним дневницима“

Научни скуп са међународним учешћем „Велики рат 1914-1918. у мемоарима и ратним дневницима“ организован је поводом обележавања 100 година од ослобођења Ниша у Великом рату. Пројекат је финансиран од стране Министарства културе и информисања Републике Србије, а руководилац пројекта била је музејски саветник Марина Влаисављевић. Кустос Иван Митић био је члан пројектног тима и организационог одбора научног скупа. Научни скуп одржан је у свечаној сали Универзитета у Нишу, 12-13. октобра 2018 године.

Пројектне активности реализоване су у периоду април-октобар 2018. године. У том периоду кустос Иван Митић је учествовао у селекцији приспелих радова за научни скуп, изради детаљног плана рада научног скупа и књиге апстракта, организацији састанака организационог одбора, припреми за штампу књиге апстракта и другог промотивног материјала као и на организацији и постављању пратеће изложбе Завичајног музеја Књажевац „Сима Жикић – сведок ратних страдања, аутора Милене Милошевић Мицић у холу Универзитета у Нишу

Обележавање годишњице битке на Чегру:

Поводом обележавања 209-е годишњице битке на Чегру, 31. маја 2018 године, кустос Иван Митић је одржао краће предавање присутним званицама и гостима о околностима које су довеле до почетка Првог српског устанка, о бици на Чегру и последицама пораза српске устаничке војске 1809 године.

Историјска збирка:

По налогу директора извршен је преглед историјског одељења и подела предмета по периодима. Ове активности вршене су у периоду јул-новембар 2018 године. Током 2018 године кустос Иван Митић није вршио откуп предмета.